

Gjenstand. Men i samme Øjeblik, man havde skilt Mandens og Hustruens Formuesinteresser, havde man jo netop stemplet Ægteskabet som en blot Kontrakt om at indtræde i Kønnsforbindelse uden at lide Skaar i sin Kønssære. At Udviklingen af det romerske Samfund i det hele gjorde det vanskeligt paa Basis af Kønndriften alene at bygge et ædlere Forhold mellem Ægtefællerne, er en Ting for sig. At den juridiske Ordning af Ægteskabet havde ladet Kønnsforholdet staa som den eneste Basis for et ædlere Forhold, og endda gjort denne i sig selv saa skrøbelige Grundvold endnu skrøbeligere ved at gjøre Hustruen økonomisk selvstændig og saaledes mane alle de Tvedragtens Aander frem, som skjule sig i Besiddelsesspørgsmaal, det blev en af de stærkeste Aarsager til det almindelige Forfald og ikke en Virkning af dette. I Rom bekræftede sig, blot under helt forskellige Forhold, den Erfaring, som vil findes bekræftet hos alle Jordens Stammer, at hvor Ægteskabet reduceres til en blot Form for Kønnsforbindelsen, der deler det Skæbne med alt hvad der bygges paa Kønndriften, den mest opbrusende og mest voldsomme af Menneskets Drifter, men tillige den mindst varige, saa vel hvad Styrke angaar, som hvad angaar Gjenstanden, hvor imod den rettes.

Germanen og Nordboen fulgte en anden Vej end Romerne for at betrygge Hustruens Stilling. Hustruen besad her som Særformue alt hvad hun medbragte hjemmefra og ved Arv kom i Besiddelse af; men alt, hvad hun besad, stod under Ægtemandens Værgemaal. I Følge Gulathings Lov kunde Frigivens Kone kun raade for Kjøb, der ikke oversteg 1 örtug (= $\frac{1}{3}$ Øre), Bondes Kone for Kjøb indtil 1 Øre (= $\frac{1}{8}$ Mark), Adelsbondes Kone for 2 Øres Kjøb, en Lensmans Kone for $\frac{1}{2}$ Mark (c. 20 Alen Vadmæl). Ved Siden af Særejet udvikledes dog ogsaa et Fælleseje, men det fortrængte aldrig ganske hint. For Mandens Forvaltning gjaldt den Regel, at han skulde forvalte til hendes Tarv; tilføjede han hende Tab, skulde dette dækkes, først af Fællesgodset og dernæst af Mandens Særeje. Som et Karaktermærke for denne Ordning i Modsætning til den romerske maa vi fremhæve, at Germanen giver Hustruen Besiddelsesret uden at give hende Dispositionsret. Dette er en Inkonsekvens i Tankegangen, som Romerne med deres skarpt udprægede logiske Sans vilde have følt Uvilje imod; men denne Inkonsekvens er heldig for Ægteskabets Bevarelse. At sikre Hu-